

IX Ka 189/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu w Wydziale IX Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący – S.S.O. Jarosław Sobierajski

Sędziowie: S.O. Aleksandra Nowicka (spr.)

S.O. Rafał Sadowski

Protokolant st. sekr. sąd. Magdalena Maćkiewicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Toruniu Bożeny Mentel

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2013r.

sprawy **J. M.** oskarżonego z art. 178§ 1 i 4 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 21 lutego 2013 r., **sygn. akt VIII K 1890/12**

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. uchyla pkt I, II, III, VI i VII,

2. uznaje oskarżonego J. M. za winnego popełnienia zarzucanego jemu czynu tj. występku z art. 178a§ 1 i 4 kk i za to na podstawie art. 178a§4 kk wymierza jemu karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zwalnia oskarżonego od opłaty za obie instancje, a wydatkami powstałymi od chwili

wszczęcia postępowania obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IX Ka 189/13

UZASADNIENIE

J. M. został oskarżony o to, że w dniu 12 listopada 2012 roku ok. godz. 10:30 w C. kierował po drodze publicznej samochodem marki V.o nr rej. (...), będąc w stanie nietrzeźwości: 1,00 mg/l i 1,09 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu, pomimo uprzedniego prawomocnego skazania wyrokiem Sądu Rejonowego w Inowrocławiu o sygn. akt II K 313/12 z dnia 22.06.2012 r. za przestępstwo z art. 178a § 1 kk i przy naruszeniu orzeczonego tym wyrokiem zakazu prowadzenia osobowych pojazdów mechanicznych w okresie od 29 marca 2012 roku do 29 marca 2015 roku,

- **tj. o przestępstwo z art. 178a § 1 i 4 kk.**

Wyrokiem z dnia 21 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy w Toruniu, sygn. akt VIII K 1890/12, uznał oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, tj. występku z art. 178a § 1 i 4 kk i za to, na podstawie art. 178a § 4 kk, wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności, której wykonanie, na mocy art. 69 § 1 kk i art. 70 § 1 pkt 1 kk,

warunkowo zawiesił na okres 4 lat tytułem próby, oddając go w tym czasie, na podstawie art. 73 § 1 kk, pod dozór kuratora sądowego.

Na podstawie art. 71 § 1 kk wymierzył oskarżonemu karę 30 stawek dziennych grzywny po 10 zł każda.

Na podstawie art. 49 § 2 kk orzekł środek karny w postaci obowiązku świadczenia pieniężnego poprzez zapłatę kwoty 500 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w Warszawie.

Na podstawie art. 42 § 2 kk orzekł środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 5 lat.

Na podstawie art. 72 § 1 pkt 5 kk zobowiązał oskarżonego, w okresie próby, do powstrzymania się od nadużywania alkoholu.

Zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 230 zł tytułem opłaty i obciążył go poniesionymi wydatkami w kwocie 90 zł.

Wyrok ten zaskarżył w części dotyczącej orzeczenia o karze na niekorzyść oskarżonego oskarżyciel publiczny, zarzucając:

1. Obrazę prawa materialnego, tj. art. 69 § 4 kk poprzez jego niezastosowanie w stosunku do oskarżonego o przestępstwo z art. 178a § 1 i 4 kk i warunkowe zawieszenie wykonania orzeczonej wobec niego kary 1 roku pozbawienia wolności na podstawie art. 69 kk w sytuacji, gdy wobec sprawców przestępstw z art. 178a § 4 kk warunkowe zawieszenie wykonania kary może nastąpić wyjątkowo jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach,

2. Rażąca niewspółmierność kary 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby przy obowiązku powstrzymywania się od nadużywania alkoholu w okresie próby, grzywny w wysokości 10 stawek po 10 zł każda, świadczenia pieniężnego w kwocie 500 zł i zakazu prowadzeniu wszelkich pojazdów mechanicznych na 5 lat orzeczonych wobec J. M. skazanego za przestępstwo z art. 178a § 1 i 4 kk w następstwie wyrażenia przez sąd błędnego poglądu, że kara ta spełni zadania z zakresu prewencji ogólnej i szczególnej, podczas, gdy prawidłowa analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego uzasadnia ocenę, że tylko bezwzględna kara pozbawienia wolności zrealizuje wobec oskarżonego cele kary.

W związku z podniesionymi zarzutami skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu bezwzględnej kary 1 roku pozbawienia wolności i skreślenie pkt **II**, **III** i **VI** wyroku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja oskarżyciela publicznego okazała się zasadna.

Aprobując - tak, jak sąd odwoławczy - poczynione ustalenia faktyczne, skarżący wywodził, że sąd meriti wprawdzie zasadnie wymierzył oskarżonemu karę pozbawienia wolności w wysokości 1 roku, jednakże niesłusznie zastosował wobec niego środek probacyjny z art. 69 kk, warunkowo zawieszając jej wykonanie.

Ze stanowiskiem tym w pełni należy się zgodzić.

W świetle dyrektyw wymiaru kary określonych w art. 53 kk zastrzeżeń nie budzi wysokość wymierzonej oskarżonemu kary. Sąd I instancji słusznie uznał karę 1 roku pozbawienia wolności za adekwatną do zawinienia oskarżonego i stopnia społecznej szkodliwości przypisanego mu zaskarżonym wyrokiem, kwalifikowanego z art. 178a § 1 i 4 kk, skierowanego nie tylko przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji, ale i wymiarowi sprawiedliwości, czynu. W należyтым stopniu odzwierciedla ona nie tylko fakt niepoprawności oskarżonego, ale też szczególne okoliczności popełnienia przez niego przestępstwa.

Sąd odwoławczy - odmiennie niż sąd I instancji - nie doszukał się natomiast podstaw do warunkowego zawieszenia wykonania tej kary.

Podzielając stanowisko skarżącego, decyzję sądu meriti o skorzystaniu wobec oskarżonego z dobrodziejstwa środka probacyjnego uznać należy w ocenie sądu odwoławczego za błędną w świetle przesłanek z art. 69 kk. Analiza całokształtu podmiotowych i przedmiotowych okoliczności relewantnych z punktu widzenia oceny prognozy kryminologicznej, przez pryzmat których należy oceniać, czy mamy do czynienia ze szczególnym wypadkiem uzasadniającym odstępstwo od zasady efektywnego wykonania kary orzekanej wobec sprawcy czynu z art. 178a § 1 i 4 kk, z którego istoty wynika działanie w swoistych warunkach powrotności do przestępstwa, wskazuje, że w rzeczywistości w odniesieniu do osoby oskarżonego taka uprzywilejowana sytuacja nie zachodzi. Przeciwnie - nagromadzenie okoliczności o negatywnej wymowie, na które zwrócił uwagę też sąd I instancji, świadczy o tym, że dla realizacji celów kary wobec niego konieczne jest jej efektywne wykonanie. Oskarżony był już wcześniej karany sędownie za czyn z art. 178a § 1 kk tożsamy z będących przedmiotem postępowania w przedmiotowej sprawie. Prowadził wtedy pojazd mając ponad 3 promile alkoholu w organizmie. Dając mu szansę, orzeczono wobec niego wówczas karę 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby. Natomiast występkę kierowania samochodem w stanie nietrzeźwości, znów przy znacznym stężeniu alkoholu w organizmie (rzędu 2 promili), w godzinach porannych, po ruchliwej drodze między T., a B. stwarzając realne zagrożenie dla bezpieczeństwa w ruchu, dopuścił się on przed upływem zaledwie niecałych 5 miesięcy od wydania prawomocnego wyroku w tej sprawie, a miało to miejsce nie tylko w okresie obowiązywania orzeczonego wówczas wobec niego zakazu prowadzenia pojazdów, lecz także, w okresie próby w związku z warunkowo zawieszonym wykonaniem wymierzonej mu kary pozbawienia wolności.

Oskarżony przyznał się wprawdzie do popełnienia zarzucanego mu czynu i wykazał skruchę, wyrażając gotowość poniesienia konsekwencji swojego czynu. Jednakże zważywszy na to, że został on zatrzymany na tzw. gorącym uczynku, nadto jest osobą uzależnioną od alkoholu, a doświadczenia z przeszłości (skazanie za przestępstwo z art. 178a kk) nie były w stanie skutecznie wdrożyć go do poszanowania porządku prawnego, racjonalne sformułowanie tylko na tej podstawie pozytywnej prognozy co do jego poprawnego zachowania na wolności jest niemożliwe. Postawa oskarżonego po popełnieniu czynu nie dawała zatem podstaw do przyjęcia, że zachodzi szczególny wypadek uzasadniający zastosowanie instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary.

Również żadna z nowych okoliczności podniesionych przez obronę na rozprawie apelacyjnej nie uzasadniała sięgnięcia po instytucję probacji.

Bezspornym jest, że oba popełnione przez oskarżonego przestępstwa pozostawały w związku ze stwierdzonym u niego wieloletnim uzależnieniem od alkoholu. Po wniesieniu apelacji przez prokuratora podjął on wprawdzie kroki mające na celu walkę z powracającym nałogiem (konsultacje pogłębiające świadomość problemu alkoholowego - k. 109), jednakże

- jakkolwiek fakt ten bez wątpienia stanowi okoliczność pozytywną w życiu oskarżonego - odbycie w maju 2013 roku zaledwie trzech wizyt w Punkcie Konsultacyjnym dla Osób z Problemem Alkoholowym, mających na celu wspieranie go w zachowaniu abstynencji, nie stanowi wystarczającej, w rozumieniu art. 69 § 4 kk, przesłanki do rezygnacji z wymierzenia mu kary bezwzględnej. Izolacja penitencjarna nie oznacza pozbawienia oskarżonego dostępu do niezbędnej mu terapii. Odbycie leczenia odwykowego przeciwalkoholowego możliwe jest wszak nie tylko w warunkach wolnościowych, ale i w zakładzie karnym.

Nie bagatelizując stanu zdrowia oskarżonego, który - jak wynika z przedłożonej dokumentacji (k. 110-116) - dotknięty jest licznymi schorzeniami, stwierdzić należy, że również i on nie uzasadnia przekonania o tym, że oskarżony winien jednak odbywać karę w warunkach wolnościowych. Z zaświadczeń lekarskich nie wynika, by z uwagi na swój stan zdrowia wymagał on szczególnego traktowania w płaszczyźnie wykonania kary, a w szczególności, że właściwe leczenie może być prowadzone jedynie w warunkach wolnościowych, zaś pobyt w więzieniu stanowiłby dla niego nadmierną dolegliwość.

Wreszcie, również i to, że pobyt w zakładzie karnym utrudni oskarżonemu realizację zobowiązań alimentacyjnych, a sytuacja materialna osób, wobec których jest zobowiązany, może w związku z tym ulec pogorszeniu, na tle całokształtu okoliczności relewantnych dla określenia prognozy nie stanowi szczególnej przesłanki w rozumieniu art. 69 § 4 kk, uzasadniającej odstąpienie od wymierzenia mu kary bezwzględnej.

Podsumowując poczynione rozważania, stwierdzić należy, że wobec oskarżonego w rzeczywistości nie zachodzą szczególne okoliczności z art. 69 § 4 kk, które uzasadniałyby przekonanie, że pomimo, iż dopuścił się czynu z art. 178a § 1 i 4 kk, to jego resocjalizacja winna odbywać się w warunkach wolnościowych i że daje on rękojmię przestrzegania prawa mimo niewykonania kary.

W związku z tym konieczna stała się zmiana zaskarżonego wyroku w zakresie orzeczenia o zastosowaniu środka probacyjnego z art. 69 kk. Mając na uwadze powyższe sąd odwoławczy uchylił pkt I wyroku, a także zawarte w jego pkt II, III i VI rozstrzygnięcia związane z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności. Uznając oskarżonego za winnego dopuszczenia się czynu z art. 178a § 1 i 4 kk, zarzucanego mu w akcie oskarżenia, sąd odwoławczy wymierzył mu za to, na podstawie art. 178a § 4 kk, bezwzględną karę pozbawienia wolności w wysokości prawidłowo ustalonej przez sąd I instancji.

Zastrzeżeń nie budzą natomiast pozostałe (tj. zawarte w pkt IV i V wyroku) rozstrzygnięcia w ramach „orzeczenia o karze”, dotyczące środków karnych. Sąd orzekający słusznie uznał za konieczne wzmocnienie podejmowanych wobec oskarżonego oddziaływań wychowawczych poprzez orzeczenie świadczenia pieniężnego i właściwie oceniwszy stopień niebezpieczeństwa związany z jego udziałem w ruchu w charakterze osoby prowadzącej pojazd trafnie określił czasookres stosowania obligatoryjnego środka karnego z art. 42 § 2 kk.

W ocenie sądu odwoławczego bezwzględna kara pozbawienia wolności w wysokości 1 roku, połączona z dolegliwością wynikającą z wykonania środków karnych, zapewni realizację celów kary.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylenia wyroku z urzędu, dlatego w pozostałym zakresie tenże wyrok należało utrzymać w mocy.

W związku z dokonaną zmianą wyroku konieczne stało się uchylenie dotychczasowego orzeczenia o kosztach (pkt VII wyroku). Na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk sąd zwolnił oskarżonego od opłaty za obie instancje, a wydatkami powstałymi od chwili wszczęcia postępowania obciążył Skarb Państwa.